

LUNDS
UNIVERSITET

The celebrity politician – budskap om feminism och identitet inom internationell politik.

Anna Ekholm

Avdelningen för mänskliga rättigheter
Historiska institutionen
Kurskod: MRSG31
Termin: 3: dje terminen 2015
Handledare: Lina Sturfelt, Christopher
Collstedt
Omfång: Antal ord (11 345)

Abstract

What happens when celebrities engage themselves politically and how do they handle the criticism that they do not have the essential expertise to become political representatives? In my study I want to answer those questions and further analyse how the public reacts to the rhetoric of celebrity politicians. I have therefore analysed Emma Watson's speech where she launched the UN-based "HeforShe"-campaign, a campaign Emma Watson represents. In this speech Emma Watson refers to some scientific studies to prove her worth as a political leader. But it is through her use of identity politics in her rhetoric arguments where she truly convinces the audience of her political worth. The theories I use to answer my questions are based on John Street's theory of "celebrity politicians", so I can define Emma Watson's political position, and I also refer to Henrik Bang's theory of identity politics and "Everyday Makers" to understand the format of the message and how Emma Watson creates an atmosphere of political activism within the audience.

Nyckelord: "celebrity politician", kändispolitiker, identitetspolitik, "Everyday Makers", feminism, "HeforShe"-kampanjen.

Innehållsförteckning

1 Inledning

1.1 Problemformulering, syfte och frågeställningar

1.2 Primär- och sekundärmaterial

2 Teori och metod

2.1 Metod

2.2 Teori

3 Tidigare forskning

4 Analys och diskussion

4.1 Analys

4.2 Diskussion

5 Sammanfattning

Referenser

Bilagor

1 Inledning

I september 2014 så lanserades den feministiska ”HeforShe”-kampanjen av den brittiska skådespelaren Emma Watson. Hon hade tidigare under året blivit utnämnd som UN Women Goodwill Ambassador. Den FN-baserade ”HeforShe”-kampanjen grundar sig på feministiska budskap och målet med rörelsen är att skapa jämlikhet mellan könen. Talet som hon höll i september det året spreds snabbt via sociala medier, och efter bara tre månader hade talets setts 11 miljarder gånger. Kampanjen lyckades skapa ett enormt medialt fokus på deras feministiska mål, och män och kvinnor från hela världen skrev under kampanjens budskap via deras hemsida. Emma Watson både hyllades för sitt starka engagemang och kritiserades av andra på grund av hennes politiska oerfarenhet. Det jag är intresserad av är att titta närmare på hur Emma Watsons kändispersona påverkar kampanjens politiska budskap. Är hennes berömmelse inom filmvärlden till hennes fördel eller nackdel när hon lanserar den FN-baserade kampanjen? Och vilket är det egentliga budskapet som hon förmedlar, som både hyllats och kritiserats?

1.1 Problemformulering, syfte och frågeställningar

Jag har valt att analysera Emma Watsons FN-tal som hon framförde i september 2014, genom att göra en retorikanalys, för att förstå relationen mellan *kändisskap, politik och makt*. Jag vill göra en retorikanalys för att förstå hur hon försöker kombinera sin egen berömmelse för att få ut kampanjens feministiska budskap, men samtidigt försöka skapa en medmänsklig gemenskap till publiken med hjälp av sina ordval. Jag vill också undersöka hur hon formulerar sitt budskap för att få folk att politiskt engagera sig i rörelsen. Emma Watson är väl medveten om att hon hennes kändisskap är både till fördel och nackdel när hon lanserar kampanjen, därför vill jag undersöka hur hon försöker övertyga sin publik gällande hennes politiska trovärdighet och samtidigt förmedla rörelsens feministiska budskap. Mitt syfte är att analysera hur kändisen Emma Watson talar när hon engagerar sig politiskt och med vilka medel hon försöker få ut sitt budskap. Hur legitimerar hon sitt politiska engagemang när hon inte är en folkvald representant och hur påverkar det kampanjen? Hur ser kritiken ut gentemot henne och varför ser den ut som den gör? På

vilket sätt kan kändisen Emma Watson politiskt påverka medborgare och med vilka medel?
Därför är mina frågeställningar:

- 1. Vilken trovärdighet har Emma Watsons kändispersona som förespråkare för ”HeforShe”-kampanjen?**
- 2. Vilket är budskapet som Emma Watson förmedlar i sitt tal och hur formulerar hon det för att skapa engagemang?**

1.2 Primär – och sekundärmaterial

Mitt primärmaterial som jag undersökt och analyserat är FN-talet som Emma Watson höll i september 2014. Talet är ca 10 minuter långt och videon av talet är distribuerad av ”HeforShe”-kampanjen. De citat som jag valt att inkludera i min analys kommer från en transkription av talet. Eftersom min metod är en retorikanalys av det specifika talet, så är det mitt enda primärmaterial för undersökningen. Jag har avgränsat mig till att endast undersöka det talet och inget mer från kampanjen, då jag vill fokusera på Emma Watsons specifika roll i rörelsen i stunden när hon lanserar kampanjen för första gången. Jag vill undersöka det första politiska intryck som hon gör på publiken och hur hon försöker övertyga dem att hon platsar i det politiska systemet. Därför har jag avgränsat mig till att endast retoriskt analysera talet som lanserade kampanjen och Emma Watson som UN Women Goodwill Ambassador för att få svar på mina frågeställningar.

Jag har även en del sekundärmaterial i analysen, främst kritik gällande Emma Watsons trovärdighet som hjälper mig att besvara min första frågeställning. Mitt sekundärmaterial består av två olika uppsatser som går närmare in på fördelarna och nackdelarna med kändisar som engagera sig politiskt. En del av min analys handlar om den kritiken, så därför använde jag mig av dessa två forskningsartiklar:

Street, John (2004) *Celebrity Politicians: Popular Culture and Political Representation*

Marsh, David, Paul ‘t Hart & Karen Tindall (2010) *Celebrity Politics: The Politics of the Late Modernity?*

Streets uppsats går närmare in på nackdelarna med kändisar som är politiskt aktiva, medan Marsh, 't Hart och Tindalls uppsats analyserar fördelarna med politiskt aktiva kändisar. Jag kommer förklara vidare vad deras forskning gällande kändisskap, politik och makt betytt för forskningsfältet i kapitlet, "Tidigare forskning".

2 Teori och Metod

2.1 Metod

Jag valt att analysera Emma Watsons FN-tal hon höll för att presentera "HeforShe"-kampanjen, så därför kommer jag använda mig av en retorikanalys som metod. En retorikanalys handlar om att sönderdela ett tal och förstå det underliggande budskapet i valet av ord och framställning.¹ Jag har även valt att fokusera på de tre avgörande argumentationsmedel som präglar en retorikanalys, alltså de strategier talaren använder för att övertyga mottagaren.² Detta gör jag för att fokusera på mitt syfte och så att jag kan svara på mina frågeställningar med hjälp av min teori. Min uppgift är inte att endast göra en ren retorikanalys, utan att titta närmare på hur kändisskap, makt och politik kommer i uttryck under talet. Det syftet kommer jag uppnå med hjälp av de tre retorikstrategierna som är ethos, logos och pathos.

Ethos handlar om talarens personlighet och att analysera den trovärdighet hen förmedlar till mottagaren i den kommunikativa situationen. *Logos* handlar om logiken i argumentationen och talaren försöker med den strategin framställa en verklighetsbild genom att övertyga mottagaren med faktiskt innehåll. *Pathos* handlar istället om att framkalla en känslomässig verkan hos mottagaren, genom att föra en retorik som talar om värderingar som berör just

¹ Renberg, Bo, Retorikanalys – en introduktion, Studentlitteratur, Lund, 2009, s.43

² Renberg, 2009, s.26

den specifika publiken.³ Detta är tre argumentationsmedel som är baserade på faktiska argument, ord och känslor som ska beröra och övertyga den obestämde väljaren.⁴

Den här typen av retorikanalys används främst i politiska tal när exempelvis en partiledare ska övertyga obestämde väljare. Talet jag kommer analysera liknar inte den situationen, men det är grundat på samma premisser då Emma Watson intar en politisk roll när hon står i talarstolen och hon representerar en politisk, feministisk kampanj. Hennes mål är också att övertyga dem i publiken som inte är helt övertygade att gå med i hennes rörelse. Eftersom talet är formulerat efter en politisk modell, så anser jag att den här typen av retorikanalys fungerar väl. Mitt fokus på de tre argumentationsmedel gör så att min analys blir mer avgränsad och inriktad på att besvara mina frågeställningar, med hjälp av min teori.

Jag har kombinerat min metod med teorin för att enklare besvara mina två frågeställningar. Det har jag gjort genom att dela upp metoden i de tre argumentationsmedel som finns inom en retorikanalys. På det viset besvarar jag frågeställning 1 med hjälp av *ethos* och jag besvarar frågeställning 2 med hjälp av *logos* och *pathos*. Teorin är också uppdelad efter samma format.

2.2 Teori

Min teori tar stor plats i analysen och mitt perspektiv syns tydligt i syftet och frågeställningarna. Jag har inte valt en redan etablerad teori, istället har jag tagit ut olika delar av tidigare forskning kring ämnet *kändisskap, politik och makt* och skapat en egen formulerad teori som fungerar som olika verktyg för att besvara på mina frågeställningar. Jag har lagt mycket tid på att formulera dessa åsikter, kritik och teorier från tidigare forskning för att utveckla en ny teori som passar in i formatet av en retorikanalys och de argumentationsmedel som jag använder mig av. De två första teorierna som jag kombinerat och utvecklat handlar om att definiera själva kändisrollen när hen tar sig an politiska åtaganden och analyserar ifall, efter fyra principer, deras berömmelse påverkar hens politiska maktposition och trovärdighet. Det är alltså två olika teorier som jag kombinerat så att jag kan besvara mina frågeställningar och förstå den kända personens maktposition

³ Renberg, 2009, s.27

⁴ Renberg, 2009, s.26

när hen väl engagerar sig politiskt. Jag har kombinerat just de två för att särskilt besvara min första frågeställning, som handlar om Emma Watson politiska trovärdighet med hjälp av det retoriska argumentations-medlet, ethos.

”Celebrity Politician”, John Street.

Teoretikern John Street talar om konceptet ”celebrity politician”, som beskriver fenomenet när en underhållare/kändis tar sig an politiska ansvarsuppdrag, utan att ha blivit demokratiskt valda för det förtroendeuppdraget. Deras engagemang brukar uttryckas i form av publika uttalanden som ämnar för att förändra specifika offentliga politiska beslut.⁵ John Street definierar egentligen den formen av ”celebrity politician” för CP2, då han också beskriver en annan form av ”celebrity politician”, som förkortas CP1. Skillnaden mellan de två är att CP1 istället beskriver fenomenet när en folkvald politiker engagerar sig inom populärkultur och underhållningsvärlden för att förbättra sin politiska situation. De kan göra det genom att associera sig själv med en folkkär kändis för att förbättra sin egen profil, exempelvis via användningen av iscensatta PR-situationer.⁶ I min analys kommer jag endast använda mig av Streets definition av kändisen som tar sig an politiska ansvarsuppdrag (CP2), och kommer därför bara använda mig av uttrycket ”celebrity politician” eller den översatta versionen, kändispolitikern.

John Street förklarar vidare att det finns två viktiga funktioner av Streets kändispolitiker:

- 1) Kändispolitikern använder sig av sin status och mediet som de arbetar inom som sin plattform för att få ut sitt politiska budskap.
- 2) Kändispolitikern tas på allvar när det gäller deras politiska åsikter. Detta kan bero på:
 - i) media-fokus på deras politik (istället för deras konst/yrke)
 - ii) politisk uppmärksamhet (politiker är villiga att möta dem och tala om deras politiska åsikter)

⁵ Street, John, 2004, ”Celebrity Politicians: Popular Culture and Political Representation”, *British Journal of Politics and International Relations*, vol. 6, no 4, s.438

⁶ Street, 2004, s. 437

iii) support från publiken (oftast fans till kändispolitikern som är villiga att skänka pengar eller annan form av stöd till deras politiska rörelser)⁷

I samband med John Streets teori om ”celebrity politician” så har jag även använt mig av Paul ‘t Hart och Karen Tindalls vidare beskrivning av kändispolitikerns politiska trovärdighet i det specifika sammanhanget. Kändisens berömmelse analyseras på ett djupare plan med hjälp av ‘t Hart och Tindalls teori, som beskriver vilka kvalitéer som behövs för att kändispolitikern ska bli accepterad och framgångsrik som politisk representant. De kvalitéerna baseras på fyra egenskaper, för att kändisen ska kalla sig trovärdig:

- a) Desto mer meritbaserat ursprung till deras initiala berömmelse.
- b) Desto högre social prestige inom det kulturområde där kändisen vunnit berömmelse.
- c) Desto mer bestående berömmelse.
- d) Desto bredare (geografiskt och numeriskt) och större (över samhällsskikt och kulturella grupper) omfattning av deras berömmelse.⁸

Som sagt så kombinerar jag dessa två teorier för att besvara på min första frågeställning, gällande Emma Watsons politiska trovärdighet. Jag kommer även använda mig av det retoriska argumentationsmedlet ethos, när det gäller dessa två teorier och första frågeställningen. Jag behöver definiera hennes politiska roll och förstå hennes berömmelse på ett djupare plan för att förstå om hon är betydelsefull för kampanjen eller inte.

”Everyday Makers” och identitetspolitik, Henrik Bang.

I min andra frågeställning så kommer jag använda mig av Henrik Bangs teori gällande identitetspolitik och ”Everyday Makers”, för att på så sätt svara på min fråga gällande hur talets budskap förmedlas för att känslomässigt övertyga publiken. Enligt Bang så kan stora delar av medborgare klassas som ”Everyday Makers”, vilket är individer som nuförtiden vill känna sig mer involverade i politiska frågor och inte bara bli behandlade av sina ledare som lydiga objekt. ”Everyday Makers” baserar sina politiska åsikter efter egna erfarenheter

⁷ Street, 2004, s.438

⁸ Marsh, David, Paul ‘t Hart & Karen Tindall, 2010, ”Celebrity Politics: The Politics of the Late Modernity?” *Political Studies Review*, vol 8, s.324

och är ute efter att självförverkliga sig själv genom politik.⁹ Bang definierar sju principer som ”Everyday Makers” känner sig uppmanade att följa för att engagera sig politiskt och som går hand i hand med deras identitetspolitik:

- Gör det själv
- Gör det på plats i ditt samhälle
- Gör det för att det är kul, eller nödvändigt
- Gör det på deltid
- Gör det konkret, istället för ideologiskt
- Gör det med självförtroende och visa på självkänsla; och
- Gör det via systemet, om så krävs.¹⁰

Dessa krav grundar sig på identitetspolitik, något som Bang kopplar specifikt till ”Everyday Makers”. De vill ta del av en identitetspolitik där de kan få utlopp av sitt behov att självförverkliga sig själv och sina politiska frågor, tillsammans med politiker som är intresserade av en mer kommunikativ och interaktiv form av att skapa faktiska förändringar.¹¹ De är mindre intresserade av partipolitik, ideologier och den hierarkiska relationen mellan politiska ledare och medborgare. De vill hellre känna att de gör en personlig, politisk skillnad och samtidigt utveckla sig själva, genom att ha en jämlik kommunikativ relation till politiska ledare som prioriterar gemenskap. Deras egna historier, erfarenheter och vardagliga upplevelser påverkar de politiska frågor som de stödjer, vilket är grundpremisen för Bangs identitetspolitik.¹²

Jag använder mig av Henrik Bangs teori för att besvara min andra frågeställning i analysen och kommer använda mig av retoriska argumentationsmedel logos och pathos, för att bättre förstå hur publiken påverkas känslomässigt av talets budskapsformulering.

⁹ Bang, Henrik, 2009, ”’Yes We Can’: Identity politics and project politics for a late-modern world”, *Urban Research and Practice*, vol. 2, no 2, s.22

¹⁰ Bang, 2009, s.23

¹¹ Bang, 2009, s.2

¹² Ibid.

3 Tidigare forskning

I min analys har jag grundat min undersökning på forskning ur fältet *kändisskap, politik och makt*. Ur den forskningen har jag formulerat fram mitt eget teoretiska perspektiv, undersökt kritiken gällande kändispolitiker och nya frågor som intresserat mig har kommit fram ur den forskningen under arbetes gång, som jag skriver mer om i min diskussions-del.

”Celebrity Politicians: Popular Culture and Political Representation”

Ur John Streets forskning har jag funnit delar av mitt teoretiska perspektiv till min analys. Street definierar kändispolitikerns roll i det politiska systemet och kommer fram till två definitioner; den folkvalda politikern som tar del av underhållningsbranschen för sin egen image, och kändisen som väljer att engagera sig politiskt. Street skriver även om kritiken gällande kändispolitikern, något jag själv tar upp i min egen analys. Street menar att kändispolitikern kan skapa ordning i det demokratiska politiska systemet, men han utmanar även kritiken och menar att detta är ett fält som måste forskas mer i för att förstå kändispolitikerns makt bättre.

”Celebrity Politics: The Politics of the Late Modernity?”

Marsh, Hart och Tindalls analys kritiserar främst annan litteratur inom det forskningsfält som jag undersökt. De menar att det behövs en djupare insikt för att förstå huruvida kändispolitiker påverkar det demokratiska politiska systemet. Med sin analys vill de utveckla de definitioner som skapats kring fenomenet kändispolitiker och de hänvisar även till forskning som gjorts av Henrik Bang för att förstå kopplingen mellan kändispolitiker och vår samtida demokrati. Ur deras forskning har jag utvecklat mitt teoriperspektiv, genom att hänvisa till deras forskning om vilka kvalitéer en kändispolitiker behöver för att verka trovärdig.

”’Yes We Can’: Identity politics and project politics for a late-modern world”

Henrik Bang undersöker fenomenet identitetspolitik, en politik som fokuserar på att få ut sitt budskap via individers egna historier och som är grundad på medmännisklighet och gemenskap. Bang analyserar vidare konceptet av ”Everyday Makers”, och är mer

intresserad vilken form av politik medborgare är intresserade av i dagens samhälle. Bangs forskning hänvisar särskilt till Barack Obamas presidentkampanj år 2008, hur han vann valet på grund av att han involverade medborgarna i rörelsen och talade direkt till dem, och därmed skapade en gemenskap av att lösa politiska frågor tillsammans. Bang menar alltså att medborgare idag vill ha en mer kommunikativ och interaktiv relation till sina politiska ledare. Ur Bangs forskning formulerade jag vidare mitt eget teori-perspektiv och använde mig av hans analys av identitetspolitik och hur politiker använder sig av den tekniken.

”The United Nations’ Celebrity Diplomacy”

Mark D. Alleynes forskning grundar sig på en kritik mot FN:s relation till populärkultur och dess kändisvärld. Han undersöker organisationens olika program, så som Goodwill Ambassador-projektet, där ett stort antal kändisar får utöva politiska privilegier. Alleyne talar om begreppet ”celebrity diplomacy” och undersöker specifikt den historiska kontexten av FN:s samarbete med kändisar, och hur det påverkat FN:s image runt om i världen. Ur hans forskning har jag kommit fram till nya frågor, gällande vilket budskap FN förmedlar när de använder sig av specifikt västerländska kändisar som FN-representanter.

”Celebrity Diplomacy: United Nations’ Goodwill Ambassadors and Messengers of Peace”

Mark Wheelers forskning fortsätter där Alleynes arbete slutar, och Wheeler undersöker vidare FN:s relation till underhållningsbranschen. Han fokuserar specifikt på vilken politisk påverkan FN projekten Goodwill Ambassadors och Messengers of Peace har haft i världen, och analyserar hur international politik utvecklats till ”celebrity diplomacy”-konceptet. Precis som Alleynes forskning, så fick Wheelers undersökning mig att fundera vidare över de frågor som jag ställer i diskussionsdelen av mitt arbete.

”For the Public Good or Just Good Publicity? Celebrity Diplomacy and the Ethics of Representation”

Lauren Kogens forskning handlar även den om kändisars engagemang inom internationell politik. Hon fokuserar specifikt på tre kändisars aktiva politiska liv, och hur de förmedlar sina budskap till specifikt den amerikanska publiken. Hon fokuserar på Angelina Jolies,

George Clooneys och Bonos arbete. Jag har inte själv använt mig av den här forskningen i min analys men den har fungerat som inspiration till mitt syfte, då Kogens upplägg liknar vid mitt eget. Hon fokuserar inte på hela konceptet av kändispolitiker inom internationell politik, utan avgränsar sitt arbete genom att analysera några få kändispolitiker och analyserar deras arbete och budskap till omvärlden. Medan jag har använt mig av metoden retorikanalys för att analysera Emma Watson budskap under ett specifikt tillfälle, så har Kogen jämfört de tre kändisarnas metoder med varandra och undersökt den historiska kontexten av deras politiska engagemang.

”Politics & Diplomacy: Beyond Hollywood and the Boardroom”

Andrew F. Cooper är en välkänd forskare inom forskningsfältet gällande kändisskap, politik och makt. Medan många teoretiker kritiserar konceptet av kombinationen av populärkultur och politik, så hävdar Cooper främst att det finns fördelar när kändisar väljer att bli politiskt aktiva. För att förstå hela kontexten av kändispolitik är det viktigt att lyfta fram undersökning som analyserar fördelarna och nackdelarna av konceptet. Cooper myntar begreppet ”celebrity diplomacy” i hans forskning och förklarar hur det nya konceptet av kändisar inom politiska systemet kan öppna nya dörrar för att skapa förändring.

4 Analys och diskussion

4.1 Analys

1. Vilken trovärdighet har Emma Watsons kändispersona som förespråkare för ”HeforShe”-kampanjen?

Emma Watsons trovärdighet som representant för ”HeforShe”-kampanjen är väldigt kontroversiell och det finns flera delade åsikter gällande hennes kändispersona. Emma

Watson är inte en politisk expert när det gäller feminism, utan är främst en skådespelare och känd från "Harry Potter"-filmerna. Emma Watson är väl medveten om denna kontroversiella position som hon tagit sig an och genom talets gång så försöker hon övertyga sin publik att hon är trovärdig som förespråkare för en FN-baserad kampanj. Efter som Emma Watson inte bara försöker få ut sitt feministiska budskap under talets gång, utan till stor del också försöker retoriskt övertyga och ena den uppdelade publiken som ska ta emot budskapet så är det viktigt att förstå den publiken, samt debatten och kritiken gällande hennes politiska position.

Kontext och definition av Emma Watsons roll

För att förstå Emma Watsons trovärdighet och kritiken gällande hennes politiska position, så måste vi också definiera hennes roll. Uppståndelsen kring Emma Watson härstammar ur oron om "kändis politik", och det är ur det perspektivet som vi kan förstå Watsons roll bättre.¹³ Enligt teoretikern John Street så finns det ett fenomen vid namn kändispolitiker, som härstammar ur kopplingen mellan politik och populärkultur, och i Watsons fall kan vi tydligt definiera henne under teoretikern John Streets "celebrity politician"-begrepp.¹⁴ "Celebrity politician"-definitionen, eller kändispolitikern, innebär att Emma Watson inte är en politiker först och främst, utan en kändis/underhållare som tar sig an politik och rollen som en representant för människor och rörelser, utan att ha blivit demokratiskt vald av folket att inneha den politiska rollen.¹⁵ Emma Watson har blivit utnämnd av FN i rollen som UN Women Goodwill Ambassador. Hon är alltså vald att representera en internationell politisk organisation och rollen hon innehar väljs av FN och hon har därför inte blivit demokratiskt vald för det förtroendeuppdraget. Men även om Emma Watsons politiska position inte styrs av folkvalda demokratiska val utan hennes position bestäms istället av FN som står utanför det systemet, så ska FN representera alla medlemsnationer i världen och kritiken kan fortfarande vara om Emma Watson är legitim nog att ta sig an en sådan maktbärande världsomfattande roll i form av en FN-position? Det är något jag kommer tillbaka till senare i min diskussionsdel.

¹³ Street, 2004, s.436

¹⁴ Street, 2004, s.438

¹⁵ Ibid.

På grund av Emma Watsons kändisstatus så finns det ett ständigt media-fokus på henne, som överförs då också till hennes politiska åsikter. Emma Watsons berömmelse, och hennes nyfunna FN-position, gör också så att hennes kampanj får uppmärksamhet från politiska representanter och genom Emma Watson så kan kampanjen räkna med att få politisk support från alla hennes fans. Det skapas helt enkelt ett medialt fokus på frågan hon representerar och därför får hon inneha den politiska positionen.¹⁶ Emma Watson definieras alltså som en kändispolitiker, efter som hon är en skådespelare som på grund av sin populärkulturstaus har makten att ta sig an rollen som representant för en feministisk, politisk rörelse, utan att ha blivit demokratisk vald för den rollen. Hon har också ett ständigt medialt fokus på sig, på grund av hennes världsomfattande berömmelse, och hon har många fans som är villiga att stödja henne.

Nu har jag alltså definierat Emma Watson särskilda politiska roll efter Streets definition, så att jag kan förstå kontexten bättre kring hennes särskilda position som en politisk företrädare och kritiken mot henne. Om man analyserar Emma Watsons FN-tal, så är det uppenbart att hon är väl medveten om den kritik som finns mot henne. Genom talets gång, så använder hon sig av retoriska medel för att övertyga publiken om att hon är trovärdig i rollen som representant för den FN-baserade "HeforShe"-kampanjen. Hon gör det främst genom ett *ethos* argumentationsmedel, vilket analyserar talarens personlighet och hur väl talaren förmedlar trovärdighet till mottagaren i den kommunikativa situationen.¹⁷ Med hjälp av *etos*-argumentet så är målet att ena en uppdelad publik, en publik som kanske inte är helt övertygad om Emma Watsons politiska trovärdighet.

Ethosanalys av Emma Watson kändispersona

Emma Watsons är vid detta tal först och främst känd för sin skådespelarkarriär och hon har inga formella meriter för att inta rollen som en politisk representant. Eftersom världen ser henne som en skådespelare, till och med som en barnskådespelare, så har hon redan en uppdelad publik som ifrågasätter hennes politiska, feministiska, expertis. Emma Watson är definierad som en "celebrity politician", men det finns fördelar för Emma Watsons trovärdighet i det begreppet också. Inte vilken kändis som helst kan inta den positionen,

¹⁶ Ibid.

¹⁷ Renberg, 2009, s.35

utan den personen behöver vissa kvalitéer för att bli accepterad och framgångsrik som en politisk representant. De kvalitéerna kan basera sig på dessa fyra egenskaper, för att kändisen ska kalla sig trovärdig:

- a) Desto mer meritbaserat ursprung till deras initiala berömmelse.
- b) Desto högre social prestige inom det kulturområde där kändisen vunnit berömmelse.
- c) Desto mer bestående berömmelse.
- d) Desto bredare (geografiskt och numeriskt) och större (över samhällsskikt och kulturella grupper) omfattning av deras berömmelse.¹⁸

Emma Watsons initiala berömmelse härstammar ur ett meritbaserat ursprung, då hon först blev känd vid ung ålder för att hon spelade en av de mest väl omtyckta huvudrollerna i de kända "Harry Potter"-filmerna. Hon är först och främst en accepterad skådespelare, och sökte inte efter kändisskap för berömmelsens skull. Hon vann sin berömmelse från de filmerna och de har hög social prestige inom film-världen, då flera erkända, väletablerade brittiska skådespelare varit med i de produktionerna. Exempelvis, Maggie Smith, Kenneth Branagh, Emma Watson och Ralph Fiennes. Emma Watson har haft en bestående berömmelse från 10 års ålder, fram till idag, på grund av Harry Potter-filmerna som var en del av hennes karriär från år 2001, till år 2011. Sedan dess har hon fortsatt sin filmkarriär med etablerade och erkända regissörer som Sofia Coppola och Darren Aronofsky.¹⁹ Med hjälp av främst Harry Potter-filmerna, som är grundade på de världsomfattande böckerna av J.K. Rowling, så är hennes berömmelse geografiskt, numeriskt bred och hon har fans från olika kulturella grupper, då böckerna översatts till ca 67 språk och de har sålts i miljontals exemplar runt om i världen. Om man använder sig av de fyra egenskaperna för att förstå Emma Watsons trovärdighet så innehar hon alla de kvalitéerna, och då kan man förstå bättre varför just hon valdes för att representera en FN-baserad kampanj.

Emma Watson har alltså en trovärdighet som härstammar ur hennes meritbaserade, världsomfattande berömmelse. Men hennes trovärdighet som en "celebrity politician" härstammar inte endast från hennes kändisskap, utan också från hennes personlighet och utbildning. Emma Watson har, förutom sin filmkarriär, fokuserat på en

¹⁸ Marsh, 't Hart & Tindall, 2010, s.324

¹⁹ http://www.imdb.com/name/nm0914612/bio?ref=nm_ov_bio_sm 2015-05-20

universitetsutbildning och våren 2014 så tog hon sin kandidatexamen i engelsk litteratur vid Brown University i USA. Brown University är en av topp-universiteten i USA, och i världen, och tillhör den exklusiva Ivy League-gruppen, där de åtta bästa och mest attraktiva universiteten tillhör. Hon läste även ett akademiskt år vid Oxford University i England.²⁰ Hennes höga utbildning inger respekt vid dessa politiska sammanhang och visar på att hon är mer än bara en kändis. Emma Watson är alltså en ung, utbildad, vit och välformulerad kvinna som visar på stor intelligens och detta är till hennes fördel när hennes trovärdighet sätts på spel.

På grund av alla dessa kvalitéer så kan man bättre förstå varför FN valde just henne. De är också medvetna om att ”celebrity politicians” är något kontroversiellt, och därför så väljer de noggrant ut sina representanter. Emma Watson är i detta sammanhang ett utmärkt val för dem. Emma Watson inger även ännu mer respekt när hon ska inta talarpositionen just för att hennes beteckning är, UN Women Goodwill Ambassador Att FN valt ut henne som politisk representant för en feministisk kampanj inger viss respekt och trovärdighet, just för att människor har respekt för FNs fredsbevarande arbete. Emma Watson håller även talet i FNs lokaler, vilket också inger trovärdighet.²¹ Publiken i rummet är en del av FN och de har valt henne. Men Emma Watsons tal är inte riktat först och främst åt dem i rummet, utan till alla dem som kommer se det via sociala medier. Det är dem hon måste övertyga gällande sin politiska betydelse.

Emma Watsons stora uppgift är att få publiken positivt inställd så att hon kan skapa mottaglighet för sitt budskap och argumentation.²² Jag har först, ur ett etos-perspektiv, förklarat det förtroende människor redan har för henne, baserat på hennes kändisskap och utbildning. Nu vill jag titta närmare på hur hon retoriskt försöker övertyga dem.

²⁰ http://www.imdb.com/name/nm0914612/bio?ref_=nm_ov_bio_sm 2015-05-20

²¹ Renberg, 2009, s.28

²² Renberg, 2009, s.26

Ethosanalys av talet

Emma Watson inleder sitt tal med att uppmärksamma de viktigaste personerna i rummet, FNs generalsekreterare, ordförande för FN:s generalförsamling, verkställande direktör för UN Women och framstående gäster. Genom att uppmärksamma dem i början av talet så visar hon på respekt och ödmjukhet inför sin politiska uppgift.²³ Hon fortsätter med att tala till publiken som ska motta budskapet:

Today we are launching a campaign called for HeForShe. I am reaching out to you because we need your help. We want to end gender inequality, and to do this, we need everyone involved.²⁴

Genom att tala direkt till publiken och bjuda in dem i kampanjen i början av talet så skapar Emma Watson en trygg känsla av att tillhöra samma lag som henne, samtidigt som hon skapar en acceptans och mottaglighet hos publiken. Talet är inte riktat till den allra viktigaste eliten inom FN, den är riktad till alla där hemma som lyssnar.²⁵

I started questioning gender-based assumptions a long time ago. When I was 8, I was confused for being called bossy because I wanted to direct the plays that we would put on for our parents, but the boys were not. When at 14, I started to be sexualized by certain elements of the media. When at 15, my girlfriends started dropping out of sports teams because they didn't want to appear muscly. When at 18, my male friends were unable to express their feelings. I decided that I was a feminist, and this seemed uncomplicated to me.²⁶

Ur detta citat kan vi ses ett tydligt ethos-argument, då Emma Watson hänvisar till sin egen personlighet för att skapa trovärdighet. På detta vis så blir hon som en av oss och upprättar en gemenskap med publiken som lyssnar. Hon tar av sig den officiella kändisskapsmasken och visar på erfarenheter som vi kan känna igen oss i.²⁷ Genom sina egna erfarenheter av ojämställdhet och att hon kallar sig själv för feminist, så visar det på att hon tar frågan på stort allvar och ger henne mer trovärdighet att representera kampanjen. I det ovanstående citatet så talar hon inte bara om hennes egna upplevelser, utan hon visar även på insikt om

²³ Renberg, 2009, s.27

²⁴ <http://sociology.about.com/od/Current-Events-in-Sociological-Context/fl/Full-Transcript-of-Emma-Watsons-Speech-on-Gender-Equality-at-the-UN.htm> 2015-05-15

²⁵ Renberg, 2009, s.27

²⁶ <http://sociology.about.com/od/Current-Events-in-Sociological-Context/fl/Full-Transcript-of-Emma-Watsons-Speech-on-Gender-Equality-at-the-UN.htm> 2015-05-15

²⁷ Renberg, 2009, s.54

att förstå erfarenheter från de kvinnor och män som funnits runt om kring henne under hennes uppväxt. Det visar även på förståelse för hur ojämställdhet påverkar både könen, något som är viktigt för en ”HeforShe”-representants trovärdighet.

Emma Watson fortsätter med sina ethos-argument och tar sig an kritiken gällande hennes privilegierade position. Hon erkänner sin privilegierade position, som vi i publiken kopplar till hennes kändisskap. Men hon vänder den tanken och kopplar istället sitt privilegium till medmänsklig jämställdhet:

My life is a sheer privilege because my parents didn't love me less because I was born a daughter. My school did not limit me because I was a girl. My mentors didn't assume that I would go less far because I might give birth to a child one day.²⁸

Genom att koppla sitt privilegium till att hon växt upp på jämställda villkor utan att blivit diskriminerad för sin könstillhörighet, och inte till sitt kändisskap, så skapar hon en gemenskap med en publik som också växt upp på liknande jämställda villkor. Det argumentet skapar en trovärdighet och gör Emma Watson mer medmänsklig.²⁹

Emma Watson fortsätter på samma ethos-spår under talet, där hon genom att lägga fokus på egen personlig erfarenhet gällande ojämställdhet försöker skapa gemenskap med publiken och komma ifrån sin elitiska kändispersona, genom att förklara männens situation:

Men, I would like to take this opportunity to extend your formal invitation. Gender equality is your issue, too. Because to date, I've seen my father's role as a parent being valued less by society, despite my need of his presence as a child, as much as my mother's. I've seen young men suffering from mental illness, unable to ask for help for fear it would make them less of a man. In fact, in the UK, suicide is the biggest killer of men between 20 to 49, eclipsing road accidents, cancer and coronary heart disease. I've seen men made fragile and insecure by a distorted sense of what constitutes male success. Men don't have the benefits of equality, either.³⁰

Den här kampanjen handlar om att bjuda in männen till den feministiska rörelsen och genom att tala om egen erfarenhet där hon ser män lida på grund av ojämställdhet, så

²⁸ <http://sociology.about.com/od/Current-Events-in-Sociological-Context/fl/Full-Transcript-of-Emma-Watsons-Speech-on-Gender-Equality-at-the-UN.htm> 2015-05-15

²⁹ Renberg, 2009, s.27

³⁰ <http://sociology.about.com/od/Current-Events-in-Sociological-Context/fl/Full-Transcript-of-Emma-Watsons-Speech-on-Gender-Equality-at-the-UN.htm> 2015-05-15

skapas en trovärdighet att hon förstår situationen. Och när hon hänvisar till statistik gällande självmordsstatistik för män, så visar hon ändå på någon form av expertis inom ämnet, som är viktigt för hennes trovärdighet.³¹

You might be thinking, "Who is this Harry Potter girl, and what is she doing speaking at the UN?" And, it's a really good question. I've been asking myself the same thing. All I know is that I care about this problem, and I want to make it better. And, having seen what I've seen, and given the chance, I feel it is my responsibility to say something. Statesman Edmund Burke said, "All that is needed for the forces of evil to triumph is for good men and women to do nothing." In my nervousness for this speech and in my moments of doubt, I told myself firmly, "If not me, who? If not now, when?"³²

Jag har visat på hur Emma Watson med hjälp av ethos-argument gång på gång försökt övertyga sin publik om sin trovärdighet och hur hon främst gjort det genom att hänvisa till personlig erfarenhet gällande feminism och ojämlikhet. Men detta ovanstående citat är viktigt, för att här hänvisar hon till den underliggande kritik som finns mot henne, som inte grundar sig på hennes personliga övertygelse, utan istället handlar om hennes politiska, feministiska expertis.

Kritik gällande Emma Watsons kändispersona

Kritiken gällande Emma Watson handlar just om hennes kändispersona, något hon i talet försöker undvika genom att tala om sin uppväxt och sina erfarenheter som en vanlig person. Hon gör det här igen i detta ovanstående citat, när hon talar om varför hon tagit sig an denna politiska roll. Hon påminner publiken om att hon bryr sig om rörelsen och på grund av sina erfarenheter så känner hon ett ansvar. Hon ställer sig själv frågan som alla i publiken frågar sig själv, gällande varför "Harry Potter"-flickan står i FN:s lokaler, och hennes svar är väldigt enkelt, om inte jag, vem annars? Där i den frågan ligger kritiken som hon inte uttalar: vem är egentligen trovärdig nog att ta sig an den positionen? Och jag vill ta upp den kritiken här, för att förstå kontexten kring oron för kändispolitik bättre.

³¹ Renberg, 2009, s.35

³² <http://sociology.about.com/od/Current-Events-in-Sociological-Context/fl/Full-Transcript-of-Emma-Watson's-Speech-on-Gender-Equality-at-the-UN.htm> 2015-05-15

Kritiken är baserad på idén att kändisar inte har någon expertis att ta sig an politiska frågor. Det spelar ingen roll vilka personliga erfarenheter som Emma Watson upplevt gällande ojämlikhet, för det berättigar inte hennes anspråk på att representera en feministisk kampanj.³³ Många feminister menar exempelvis att Emma Watsons budskap är problematiskt, då hon inte tar upp faktumet att män faktiskt vinner på att det inte är jämlikt mellan könen. Feministisk kritik gällande Emma Watsons tal menar att hon skapar en falsk verklighetsbild när hennes budskap är att män och kvinnor skadas av ojämlikhet mellan könen på samma premisser. Det är en falsk likvärdighet, när det exempelvis finns statistik som säger att 1 av 5 amerikanska kvinnor upplevt våldtäkt, medan för amerikanska män de siffrorna ligger på 1 av 71 män.³⁴ Den feministiska kritiken hänvisar alltså till Emma Watsons politiska oerfarenhet gällande rörelsen hon representerar.

Kritiken menar även att Emma Watson inte intar den politiska position för att hon känner ett moraliskt ansvar, för det ger en bild av att vem som helst som känner likadant hade kunnat inta samma roll. Hon innehar den rollen på grund av sin berömmelse och endast därför. Det är ett privilegium som hon har endast på grund av sin kändispersona och den underminerar den demokratiska processen av representation, vilket förminskar hennes trovärdighet i denna roll.³⁵

Som vi kan se i de flesta citat jag tagit med än så länge så framhävs Emma Watsons egen historia, vilket skapar en medmänsklighet. Det är ännu en kritik gällande verklig politisk trovärdighet, att vi förlitar oss mer på mänsklig empati hos våra ledare än deras faktiska expertis och kunskap. (ibid) Kritiken grundar sig alltså här på en oro för att framträdande blir viktigare än relevant expertis, och på att den demokratiska processen av representation förbises.³⁶

Enligt denna kritik så är Emma Watson inte trovärdig nog att leda en feministisk kampanj, på grund av hennes brist på saklig expertis inom ämnet. Så om detta skulle leda till att Emma Watson, och därmed hela kampanjen, skulle kunna anses som otrovärdig av

³³ Street, 2004, s.439

³⁴ <http://www.blackgirldangerous.org/2014/09/im-really-emma-watson-s-feminism-speech-u-n/> 2015-05-20

³⁵ Street, 2004, s.439

³⁶ Street, 2004, s.440

människor, varför blev Emma Watson vald? Vad är fördelarna med att låta en kändis representera en politisk kampanj?

Forskare menar att kändisar kan vara till sin fördel när det kommer till den demokratiska processen, då de kan återuppliva förstelnade politiska processer och belysa vissa frågor som annars inte får komma upp på agendan.³⁷ När kändisar representerar vissa politiska frågor så kan de också nå ut till delar av befolkningen som kanske annars är ointresserade av politik, vilket leder till att fler engagerar sig.³⁸ Det mediala fokus som alltid finns på kändisar gör så att deras politiska budskap sprids snabbare via sociala medier och därmed också når fler människor runt om i världen. Medan det finns kritik att kombinationen av kändisar och media förenklar politiska frågor och fokuserar mer på framträdande än på expertis, så kan de förenklingarna också göra så att den frågan blir mer tillgänglig och enklare att förstå för de som inte är lika insatta i politik.³⁹ Efter Emma Watsons FN-tal så hade kampanjens budskap spridits snabbt via sociala medier. Tre månader efter talets lanserades på internet så hade talet setts 11 miljoner gånger, 1.2 miljarder sociala medier-konversationer sattes igång gällande kampanjens budskap, och män och kvinnor från hela världen anslöt sig till kampanjen via deras hemsida.⁴⁰ Kampanjens fokus var att mobilisera så många människor som möjligt och bygga upp en social rörelse med hjälp av det mediala fokus som finns på Emma Watsons kändispersona, och frågan är om kampanjen hade uppnått samma resultat om de använt sig av en mindre känd feministisk expert?

Som man ser i Emma Watsons tal av hennes ethos-retoriska argument så kan kändispolitiker uppnå trovärdighet med hjälp av sina kända personligheter och personliga historier, just för att publiken redan har en relation till personen och identifierar sig själv med henne genom media och populärkultur. På grund av publikens sympati och beundran för Emma Watson, så påverkar det också hur de lyssnar och tar åt sig hennes politiska uppmaning.⁴¹

³⁷ Marsh, 't Hart & Tindall, 2010, s.332

³⁸ Marsh, 't Hart & Tindall, 2010, s.333

³⁹ Ibid.

⁴⁰ <https://www.youtube.com/watch?v=oE28bb11GQs> 2015-05-20

⁴¹ Wheeler, Mark, 2011, "Celebrity diplomacy: United Nations' Goodwill Ambassadors and Messengers of Peace", *Celebrity studies*, vol. 2, no. 1, s.10

2. Vilket är budskapet som Emma Watson förmedlar i sitt tal och hur formulerar hon det för att skapa engagemang?

Emma Watson använder sig av etos-argument för att övertyga publiken om att hon är trovärdig nog att leda kampanjen, för att publiken ska kunna vara mottaglig till hennes och kampanjens budskap. Så vad är då budskapet och hur är det formulerat? För att besvara på de frågorna använder jag mig av retoriska argumentationsmedel logos och pathos, för att se vilken verklighetsbild hon skapar och vilka känslor hon förankrar i publiken.

Logosanalys av talet

Själva budskapet i Emma Watsons tal är riktat till dem som kanske inte är helt övertygade om den feministiska rörelsen, och särskilt till män. Kampanjens budskap är att både män och kvinnor borde gå med i den feministiska rörelsen för att sätta stopp för ojämställdhet och Emma Watsons budskap grundar sig på att även män far illa utav ojämlikhet, inte bara kvinnor. För att övertyga män att den feministiska kampen är även deras kamp, så börjar hon talet genom logos-argument med att definiera vad feminism är och inte är:

I was appointed as Goodwill Ambassador for UN Women six months ago. And, the more I spoke about feminism, the more I realized that fighting for women's rights has too often become synonymous with man-hating. If there is one thing I know for certain, it is that this has to stop. For the record, feminism by definition is the belief that men and women should have equal rights and opportunities. It is the theory of political, economic and social equality of the sexes.⁴²

Emma Watson fortsätter med att förklara hur viktigt det är att män ska inkluderas i rörelsen för att en jämlik verklighet ska kunna uppnås. Hon pratar även om hur även män är påverkade av negativa könsstereotyper:

We don't often talk about men being imprisoned by gender stereotypes, but I can see that they are, and that when they are free, things will change for women as a natural consequence. If men don't have to be aggressive in order to be accepted, women won't feel compelled to be submissive. If men don't have to control, women won't have to be controlled.⁴³

⁴² <http://sociology.about.com/od/Current-Events-in-Sociological-Context/fl/Full-Transcript-of-Emma-Watson-s-Speech-on-Gender-Equality-at-the-UN.htm> 2015-05-15

⁴³ <http://sociology.about.com/od/Current-Events-in-Sociological-Context/fl/Full-Transcript-of-Emma-Watson-s-Speech-on-Gender-Equality-at-the-UN.htm> 2015-05-15

Emma Watson talar om hur män blir påverkade av könsstereotyper för att de ska förstå sin plats i den feministiska rörelsen. ”HeforShe”-kampanjens främsta budskap är att verka för jämställdhet mellan könen, och för att nå det så måste destruktiva könsstereotyper gällande maskulinitet upphöra. Enligt kampanjen så handlar det om att motverka ojämställdhet genom att få män och kvinnor att förstå att alla människor far illa av könsstereotyper.⁴⁴ Detta kommer hon tillbaka till om och om igen i talet, så att hon verkligen kan nå ut till den manliga befolkningen och få dem att förstå sin plats i rörelsen, men också påminna dem om att det handlar om att skapa en bättre verklighet för kvinnor också:

I want men to take up this mantle so that their daughters, sisters, and mothers can be free from prejudice, but also so that their sons have permission to be vulnerable and human too, reclaim those parts of themselves they abandoned, and in doing so, be a more true and complete version of themselves.⁴⁵

Det feministiska budskapet som formuleras ska nå så många människor som möjligt, inte bara män. Feminism handlar om att motverka sexism och ojämlikhet mellan könen, och genom att referera till vetenskapliga undersökningar gällande den ojämställdheten så visar hon på väletablerade logos-argument som tar upp den allvarliga verklighet som vi alla lever igenom att hänvisa till statistik:⁴⁶

Because the reality is that if we do nothing, it will take seventy-five years, or for me to be nearly 100, before women can expect to be paid the same as men for the same work. 15.5 million girls will be married in the next 16 years as children. And at current rates, it won't be until 2086 before all rural African girls can have a secondary education.⁴⁷

Emma Watson avslutar sitt tal med att tala direkt till publiken, och främst till den manliga delen. Hon talar till alla dem, män och kvinnor, som inte känner sig bekväma att kalla sig själva för feminister och hon vill skapa en verklighet där människor som står upp för jämlikhet ska kunna ta till sig ”HeforShe”-kampanjen:

⁴⁴ Renberg, 2009, s.33

⁴⁵ <http://sociology.about.com/od/Current-Events-in-Sociological-Context/fl/Full-Transcript-of-Emma-Watsons-Speech-on-Gender-Equality-at-the-UN.htm> 2015-05-15

⁴⁶ Renberg, 2009, s.34

⁴⁷ <http://sociology.about.com/od/Current-Events-in-Sociological-Context/fl/Full-Transcript-of-Emma-Watsons-Speech-on-Gender-Equality-at-the-UN.htm> 2015-05-15

If you believe in equality, you might be one of those inadvertent feminists that I spoke of earlier, and for this, I applaud you. We are struggling for a uniting word, but the good news is, we have a uniting movement. It is called HeForShe.⁴⁸

Pathosanalys av talet

De ovanstående citaten var några exempel på de logos-argument som ska bevisa den ojämlika verklighet som båda män och kvinnor lever i idag. Men medan jag visat på vilket budskap som Emma Watson förmedlat, så lägger hon mer vikt under talets gång på *hur* hon förmedlar budskapet. Vilka känslomässiga förankringar lägger hon i sina ordval för att till slut övertyga publiken om budskapet? Vilka värderingar lägger hon i sitt budskap för att nå ut till så många som möjligt, och varför väljer hon just det känslomässiga perspektivet?

Budskapet som förmedlas måste vara utformat på så sätt att publiken försätts i ett aktiverat känsloläge så att de vill politiskt engagera sig.⁴⁹ Därför måste vi förstå den publik som Emma Watson främst talar till: vad för typ av politik är de intresserade av och hur syns det i Emma Watson tal?

Today we are launching a campaign called for HeForShe. I am reaching out to you because we need your help. We want to end gender inequality, and to do this, we need everyone involved. This is the first campaign of its kind at the UN. We want to try to mobilize as many men and boys as possible to be advocates for change. And, we don't just want to talk about it. We want to try and make sure that it's tangible.⁵⁰

Värderingarna som finns i detta citat, och som syns genom hela talets gång, är baserade på idén om identitetspolitik.⁵¹ Emma Watson formulerar sitt budskap utifrån idén att medborgare nuförtiden vill känna sig mer involverade i politiska frågor och inte bara bli behandlade av sina ledare som lydiga objekt. Henrik Bang definierar den publiken som ”Everyday Makers”, som vill följa en identitetspolitik som är baserade på sju ”budord”:

⁴⁸ <http://sociology.about.com/od/Current-Events-in-Sociological-Context/fl/Full-Transcript-of-Emma-Watsons-Speech-on-Gender-Equality-at-the-UN.htm> 2015-05-15

⁴⁹ Renberg, 2009, s.36

⁵⁰ <http://sociology.about.com/od/Current-Events-in-Sociological-Context/fl/Full-Transcript-of-Emma-Watsons-Speech-on-Gender-Equality-at-the-UN.htm> 2015-05-15

⁵¹ Bang, 2009, s.6

- Gör det själv
- Gör det på plats i ditt samhälle
- Gör det för att det är kul, eller nödvändigt
- Gör det på deltid
- Gör det konkret, istället för ideologiskt
- Gör det med självförtroende och visa på självkänsla; och
- Gör det via systemet, om så krävs.⁵²

I det ovanstående citat, som inledde hela talet, så ser man spår av de sju ”budorden” som sammanfattar Henrik Bangs identitetspolitik. Budskapet ska formuleras på så sätt att publiken känner sig känslomässigt uppmanade att engagera sig i rörelsen, och genom att tala direkt till publiken och påminna dem att alla behövs, så känner publiken sig särskilt utvald. Emma Watson påpekar också att detta inte bara är ännu ett politiskt samtalsämne, utan att kampanjen verkligen vill påverka och skapa förändring. De värderingarna av att ha en konkret plan och att bjuda in publiken till att jobba med kampanjen, grundar sig på de ”budorden” som talar om identitetspolitik.⁵³ Emma Watson formulerar sitt feministiska budskap genom att personligen bjuda in publiken och påminna dem om att deras kvalitéer kommer göra en politisk skillnad. Och genom att nämna att ”HeforShe”-kampanjen inte bara vill prata om problemet, utan faktiskt göra något konkret, så hänvisar hon till idén om att publiken är trött på en distanserad värld av politiker som inte skapar förändring. Publiken vill istället ta del av en identitetspolitik där de kan få utlopp av sitt behov att självförverkliga sig själv och sina politiska frågor, tillsammans med politiker som är intresserade av en mer kommunikativ och interaktiv form av att skapa faktiska förändringar.⁵⁴ Hon formulerar budskapet efter dessa premisser med hjälp av tydliga pathos-argument, för att skapa en känslomässig förankring.⁵⁵

⁵² Bang, 2009, s.23

⁵³ Ibid.

⁵⁴ Bang, 2009, s.2

⁵⁵ Renberg, 2009, s.36

Both men and women should feel free to be sensitive. Both men and women should feel free to be strong. It is time that we all perceive gender on a spectrum, instead of two sets of opposing ideals. If we stop defining each other by what we are not, and start defining ourselves by who we are, we can all be freer, and this is what HeForShe is about. It's about freedom.⁵⁶

Genom att tala om att ”HeforShe” handlar om frihet så hänvisar hon till grundläggande värderingar som alla människor relaterar till på ett känslomässigt plan.⁵⁷ I detta ovanstående citat så använder hon sig även av rytmiska upprepningar, i form av att börja de två första meningarna med ”both men and women”.⁵⁸ Emma Watson påminner oss om de problem som ojämlikhet mellan könen skapar i vår egen vardag, vilket känslomässigt påverkar publiken så att de vill engagera sig i frågan. Bangs teori om ”Everyday Makers” grundar sig i idén om att människor vill engagera sig i politiska frågor som de upplever och har erfarenhet av i sina egna liv, och i detta ovanstående citat påminner Emma Watson publiken om den verkligheten som både män och kvinnor upplever på grund av omfattande könsstereotyper.⁵⁹ Budskapet formuleras på detta vis för att uppmuntra till självförverkligande, att individer ska förändra sin egen situation på sina egna principer. Om budskapet är att inkludera män in i rörelsen så kan Emma Watson inte bara tala om situationen gällande kvinnors ojämställdhet i samhället, utan hon måste även ta upp hur männen påverkas av ojämlikhet för att de ska känna en känslomässig gemenskap med rörelsen och därmed engagera sig i kampanjen.⁶⁰ Bangs idé om en politisk rörelse som grundar sig på ”gör det själv”-teorin, handlar om att individer vill självförverkligas genom sina politiska åtaganden och samtidigt vara en del av det politiska systemet.⁶¹

All I know is that I care about this problem, and I want to make it better. And, having seen what I've seen, and given the chance, I feel it is my responsibility to say something. Statesman Edmund Burke said, 'All that is needed for the forces of evil to triumph is for good men and women to do nothing.' In my nervousness for this speech and in my moments of doubt, I told myself firmly, "If not me,

⁵⁶ <http://sociology.about.com/od/Current-Events-in-Sociological-Context/fl/Full-Transcript-of-Emma-Watsons-Speech-on-Gender-Equality-at-the-UN.htm> 2015-05-15

⁵⁷ Renberg, 2009, s.29

⁵⁸ Renberg, 2009, s.39

⁵⁹ Bang, 2009, s.5

⁶⁰ Bang, 2009, s.6

⁶¹ Ibid.

who? If not now, when?" If you have similar doubts when opportunities are presented to you, I hope those words will be helpful.⁶²

Här använder Emma Watson sig ännu en gång av emotionella pathos-argument som uppmuntrar publiken till att ta tag i problemet själva, genom att hänvisa till att hon själv upplevde att det var nödvändigt att engagera sig politiskt.⁶³ Med hjälp av citatet av Edmund Burke så målar hon upp en bild av att publiken behövs i denna kamp och hon skapar en tydlig vi och dom-tänkande, där publiken kan jobba för det goda här i världen. Budskapet är formulerat så för att det ska förankras på ett emotionellt plan hos publiken och det hänvisar till de sju "budorden" Bang talade om; att göra det själv, för att det är nödvändigt och för att skapa ett självförtroende hos individen så att hen kan göra en skillnad.⁶⁴

Emma Watson talar också om sin egen nervositet inför talet och hennes tvekan reflekterar den tvekan publiken känner inför kampanjen och deras egen betydelse inom den politiska rörelsen. Därför talar hon direkt till publiken och påminner dem att de borde ta sig an alla utmaningar som kommer emot dem i livet, vilket ännu en gång hänvisar tillbaka till Bangs identitetspolitik som grundar sig på "gör det själv"-teorin och hon formulerar det med hjälp av ett emotionellt pathos-argument.⁶⁵ Genom att tala om sina vardagliga upplevelser och hur hon vill använda dem för att engagera sig politiskt så når hon ut till publiken och skapar en gemenskap, grundad på idén om identitetspolitik.⁶⁶

If you believe in equality, you might be one of those inadvertent feminists that I spoke of earlier, and for this, I applaud you. We are struggling for a uniting word, but the good news is, we have a uniting movement. It is called HeForShe. I invite you to step forward, to be seen and to ask yourself, "If not me, who? If not now, when?"⁶⁷

I slutet av talet talar hon direkt till publiken, eller till "Everyday Makers" som Bang definierar dem, och uppmanar dem att komma fram och bli sedda. Det är en grundläggande värdering som handlar om självförverkligande och frihet, som går hand i hand med

⁶² <http://sociology.about.com/od/Current-Events-in-Sociological-Context/fl/Full-Transcript-of-Emma-Watsons-Speech-on-Gender-Equality-at-the-UN.htm> 2015-05-15

⁶³ Renberg, 2009, s.36

⁶⁴ Bang, 2009, s. 23

⁶⁵ Renberg, 2009, s.36

⁶⁶ Bang, 2009, s.22

⁶⁷ <http://sociology.about.com/od/Current-Events-in-Sociological-Context/fl/Full-Transcript-of-Emma-Watsons-Speech-on-Gender-Equality-at-the-UN.htm> 2015-05-15

”Everyday Makers” behov av att känna sig involverade och vara en del av den politiska processen på egen hand.⁶⁸ Emma Watson har under talets gång formulerat sitt budskap på ett sätt så att alla i publiken känner sig särskilt utvalda och hon uppmanar dem att tro på sig själv, att de kan göra en skillnad. Det är ett tal fyllt av värderingar baserat på frihet och självförverkligande. Budskapets format är därmed grundat på en identitetspolitik som härstammar ur Bangs teori om ”Everyday Makers” behov att vara en del av politiska förändringar tillsammans med sina ledare, snarare än att bara se på när politiska experter framför politiska samtal utan att nå faktisk förändring i samhället. På det viset så lyckas Emma Watsons pathos-argument med att nå ut till publiken, skapa en gemenskap och känslomässigt påverka dem att ta sin an budskapet.

4.2 Diskussion

Mitt syfte med min analys var att förstå Emma Watsons trovärdighet som en kändispolitiker och representant för en FN-baserad kampanj och samtidigt ta reda på vilket budskap hon förmedlade, och hur hon gjorde det. Men under arbetets gång så kom andra frågor upp gällande FN:s val av Emma Watson. Om valet av Emma Watson även innebar en del kontroverser, varför valde FN en kändis? Och vad skapar det för bild av FN med deras Goodwill Ambassador-program där kändisar får ta sådan politisk plats? Den typen av kritik var en del av den tidigare forskningen gällande *kändisskap, politik och makt* som jag inte kunde inkludera i min analys, då den kritiken främst var riktad åt FN och hade inte så mycket att göra med mitt syfte av arbetet.

Det som intresserar mig i den tidigare forskningen är helt enkelt om Emma Watson kan vara en FN-representant och representera alla de medlemsnationer inom FN? Det blir problematiskt när kändisar ska föra en politisk kampanj som är baserad på en internationell organisation, efter som organisationer som FN inte har tydliga politiska mål.⁶⁹ Men det som förkroppsligar FN är deras projekt att främja universalitet, men samtidigt måste FN

⁶⁸ Bang, 2009, s.22

⁶⁹ Alleyne, Mark, 2005, ”The United Nations’ Celebrity Diplomacy”, *SAIS Review*, vol. 25, no. 1, s.175

respektera alla de medlemsnationer som ingår och därför är det intressant varför just Emma Watson får tala för alla de nationerna. Varför får hennes historier och åsikter representera en universell feministisk kampanj, när hennes åsikter uppenbart är influerad av västerländska perspektiv?

FN har länge arbetat tillsammans med kändisar för att sätta ett medialt fokus på deras projekt.⁷⁰ Kändisar är också ett bra medel att nå ut till en annars passiv internationell publik och särskilt till ungdomar som aldrig varit politiskt engagerade.⁷¹ Det är något som jag undersökte i min analys, men frågan som också intresserar mig är om det kändisprojektet verkligen alltid är gjort i FN:s universella anda? Av alla de kändisar som arbetar för FN via Goodwill Ambassador-projektet så är de flesta från USA och Europa. De som får tala på FN:s begäran kommer från de som har mest makt och från de rikaste delarna av världen, och de talar om universella budskap som går hem bäst i västvärlden. FN är grundad på universella budskap härstammat ur internationalism. Men en annan viktig del av internationalism är respekt för kulturell relativism, något som förbises när alla de kändisar som jobbar för FN endast kommer från en specifik del av världen.⁷² FN:s budskap blir uppenbarligen baserad på ett västerländskt perspektiv på grund av deras Goodwill Ambassador-projekt och det verkliga universella budskapet uppnås aldrig.

Emma Watson gör ett aktningvärt jobb när hon representerar politiska frågor och med hjälp av ”HeforShe”-kampanjen försöka uppnå jämlikhet mellan könen. I min analys var jag intresserad av att undersöka ifall Emma Watson var trovärdig nog att representera den kampanjen. Emma Watsons kändispersona gjorde så att hon kunde sätta ett medialt fokus på frågan som ingen annan och få folk att engagera sig på grund av hennes berömmelse och goda förmåga att få människor att identifiera sig med hennes upplevda historier. Men det som jag själv kan kritisera nu i efterhand, och som var en fråga som dök upp under arbetes gång, handlar mer om vad kändisar som Emma Watson representerar och vad det betyder när hon talar på begäran av ett internationellt organ som FN. Om budskapet från Emma Watsons kampanj ska vara universellt och nå ut till alla världens människor, är det verkligen rätt att låta en kändis som har åsikter präglade av sin egen västerländska,

⁷⁰ Alleyne, 2005, s.176

⁷¹ Alleyne, 2005, s.179

⁷² Alleyne, 2005, s.182

priviligerade bakgrund tala för alla dem? Och är det etiskt rätt av FN att använda sig av mestadels amerikanska eller europeiska kändisar för deras så kallade universella politiska projekt? Under mitt arbete låg mitt fokus särskilt på Emma Watsons roll i kampanjen hon representerar, men det hade varit intressant att analysera vidare hur FN utnyttjar västerländska kändisar och om det går ihop med deras budskap att respektera alla medlemsnationer. Hur jobbar FN med kulturell relativism när endast västerländska röster får ta plats och höras? Vilka värderingar skapas i samband med deras Goodwill Ambassador-projekt? Det är frågor som kom upp under mitt analys-arbete, något som jag hade velat analysera vidare i framtiden och som hade varit intressant att forska vidare om.

5 Sammanfattning

Mitt syfte med min analys var att undersöka kopplingen mellan populärkultur och politik, och undersöka forskningsfältet *kändisskap, politik och makt*. Jag var speciellt intresserad av att analysera situationen när en kändis går från underhållningsbranschen till att politiskt engagerar sig. Och genom att titta närmare på ett specifikt fall, nämligen Emma Watsons FN-tal i september 2014, så kunde jag analysera vilket språk hon använde sig av för att förklara sin politiska position och undersöka hur hon hanterade kritiken, samt få ut det politiska budskapet. Vad är fördelarna och nackdelarna när kändisar blir politiska representanter? Det var problemformuleringar som intresserade mig, och därför valde jag att fokusera på Emma Watsons FN-tal som hon höll för att lansera den feministiska ”HeforShe”-kampanjen.

Efter som jag var intresserad av hur Emma Watson förmedlade sin trovärdighet och hur hon formulerade kampanjens budskap vid sitt öppningstal, så använde jag mig av en retorikanalys som min metod för att förstå hennes argumentationsmedel. I min analys kom jag fram till hur hon med personliga, vardagliga upplevelser försökte skapa en gemenskap med publiken och därmed övertyga dem om hennes politiska trovärdighet. Kritiken gällande Emma Watson var främst baserad på hennes brist på politisk expertis, och därför försökte hon istället använda sig av argumentationsmedel grundade på en identitetspolitik.

För även om viss kritik påstod att Emma Watson inte hade kunskap nog att politiskt engagera sig, så talade hon istället om sin egen erfarenhet gällande sexism, och hon hänvisade även till vetenskapliga undersökningar för att visa på kunskap inom ämnet. Jag undersökte även talets budskap och hur Emma Watson formulerade det för att övertyga publiken. Jag kom fram till att budskapet var främst riktat åt män, men för att inkludera så många människor som möjligt så formulerade hon budskapet grundat på tankar om självförverkligande och identitet. Kampanjens mål var att mobilisera så många människor som möjligt och därför talade Emma Watsons direkt till publiken och lyfte fram deras behov av att göra en politisk skillnad, för att skapa en gemenskap mellan publiken och henne själv. Mitt teoretiska perspektiv var grundat på idén av identitetspolitik och ”Everyday Makers” behov av att självförverkliga sig själva med hjälp av politik. Emma Watson använde sig av flera retoriska argumentationsmedel för att formulera sitt budskap efter den identitetsteorin. Hon uppmanade publiken att politiskt engagera sig, hon berättade om sina egna historier gällande sexism och hänvisade till mäns historier gällande ojämställdhet. Hon skapade trovärdighet gällande sin kändispersona genom att tala om sina vardagliga upplevelser, vilket skapade identifikation och en känsla av medmännisklighet, istället för expertis. I detta fall anser jag att eftersom hennes tal var grundat på idén om identitet och gemenskap, så lyckades Emma Watsons förmedla trovärdighet och övertyga publiken om kampanjens budskap, genom att förmedla sin egen medmänniskliga historia, istället för att förmedla en politisk, översittande expertis.

Referenser

Alleyne, Mark, 2005, "The United Nations' Celebrity Diplomacy", SAIS Review, vol. 25, no. 1

Bang, Henrik, 2009, "'Yes We Can': Identity politics and project politics for a late-modern world", Urban Research and Practice, vol. 2, no 2

Cooper, Andrew, 2007, "Beyond Hollywood and the Boardroom: Celebrity Diplomacy" *Georgetown Journal of International Affairs*, vol 8, no. 2

Kogen, Lauren, 2015, "For the Public Good or Just Good Publicity? Celebrity Diplomacy and the Ethics of Representation", *Mass Communication and Society*, vol 18, no. 1

Marsh, David, Paul 't Hart & Karen Tindall, 2010, "Celebrity Politics: The Politics of the Late Modernity?" *Political Studies Review*, vol 8

Renberg, Bo, Retorikanalys – en introduktion, Studentlitteratur, Lund, 2009.

Street, John, 2004, "Celebrity Politicians: Popular Culture and Political Representation", *British Journal of Politics and International Relations*, vol. 6, no 4

Wheeler, Mark, 2011, "Celebrity diplomacy: United Nations' Goodwill Ambassadors and Messengers of Peace", *Celebrity studies*, vol. 2, no. 1

http://www.imdb.com/name/nm0914612/bio?ref=nm_ov_bio_sm, 2015-05-20

<http://www.blackgirldangerous.org/2014/09/im-really-emma-watsons-feminism-speech-un/>, 2015-05-20

Transkription av Emma Watsons FN-tal: <http://sociology.about.com/od/Current-Events-in-Sociological-Context/fl/Full-Transcript-of-Emma-Watsons-Speech-on-Gender-Equality-at-the-UN.htm>, 2015-05-20

Fakta om kampanjens utveckling efter kampanjens lansering, video distribuerad av ”HeforShe”-kampanjen: <https://www.youtube.com/watch?v=oE28bb11GQs>, 2015-05-20

Bilagor

Emma Watsons FN-tal, video distribuerad av ”HeforShe”-kampanjen (i analysen hänvisade jag mina citat till det transkriberade formatet av talet):

<https://www.youtube.com/watch?v=Q0Dg226G2Z8>, 2015-05-20

Nedan finns en fullständig utskrift av Emma Watsons FN-tal:

Today we are launching a campaign called for HeForShe. I am reaching out to you because we need your help. We want to end gender inequality, and to do this, we need everyone involved. This is the first campaign of its kind at the UN. We want to try to mobilize as many men and boys as possible to be advocates for change. And, we don't just want to talk about it. We want to try and make sure that it's tangible.

I was appointed as Goodwill Ambassador for UN Women six months ago. And, the more I spoke about feminism, the more I realized that fighting for women's rights has too often become synonymous with man-hating. If there is one thing I know for certain, it is that this has to stop.

For the record, feminism by definition is the belief that men and women should have equal rights and opportunities. It is the theory of political, economic and social equality of the sexes.

I started questioning gender-based assumptions a long time ago. When I was 8, I was confused for being called bossy because I wanted to direct the plays that we would put on for our parents, but the boys were not. When at 14, I started to be sexualized by certain

elements of the media. When at 15, my girlfriends started dropping out of sports teams because they didn't want to appear muscly. When at 18, my male friends were unable to express their feelings.

I decided that I was a feminist, and this seemed uncomplicated to me. But my recent research has shown me that feminism has become an unpopular word. Women are choosing not to identify as feminists. Apparently, I'm among the ranks of women whose expressions are seen as too strong, too aggressive, isolating, and anti-men. Unattractive, even.

Why has the word become such an uncomfortable one? I am from Britain, and I think it is right I am paid the same as my male counterparts. I think it is right that I should be able to make decisions about my own body. I think it is right that women be involved on my behalf in the policies and decisions that will affect my life. I think it is right that socially, I am afforded the same respect as men.

But sadly, I can say that there is no one country in the world where all women can expect to see these rights. No country in the world can yet say that they achieved gender equality. These rights, I consider to be human rights, but I am one of the lucky ones.

My life is a sheer privilege because my parents didn't love me less because I was born a daughter. My school did not limit me because I was a girl. My mentors didn't assume that I would go less far because I might give birth to a child one day. These influences were the gender equality ambassadors that made me who I am today. They may not know it, but they are the inadvertent feminists that are changing the world today. We need more of those.

And if you still hate the word, it is not the word that is important. It's the idea and the ambition behind it, because not all women have received the same rights I have. In fact, statistically, very few have.

In 1997, Hillary Clinton made a famous speech in Beijing about women's rights. Sadly, many of the things that she wanted to change are still true today. But what stood out for me the most was that less than thirty percent of the audience were male. How can we effect

change in the world when only half of it is invited or feel welcome to participate in the conversation?

Men, I would like to take this opportunity to extend your formal invitation. Gender equality is your issue, too. Because to date, I've seen my father's role as a parent being valued less by society, despite my need of his presence as a child, as much as my mother's. I've seen young men suffering from mental illness, unable to ask for help for fear it would make them less of a man. In fact, in the UK, suicide is the biggest killer of men between 20 to 49, eclipsing road accidents, cancer and coronary heart disease. I've seen men made fragile and insecure by a distorted sense of what constitutes male success. Men don't have the benefits of equality, either.

We don't often talk about men being imprisoned by gender stereotypes, but I can see that they are, and that when they are free, things will change for women as a natural consequence. If men don't have to be aggressive in order to be accepted, women won't feel compelled to be submissive. If men don't have to control, women won't have to be controlled.

Both men and women should feel free to be sensitive. Both men and women should feel free to be strong. It is time that we all perceive gender on a spectrum, instead of two sets of opposing ideals. If we stop defining each other by what we are not, and start defining ourselves by who we are, we can all be freer, and this is what HeForShe is about. It's about freedom.

I want men to take up this mantle so that their daughters, sisters, and mothers can be free from prejudice, but also so that their sons have permission to be vulnerable and human too, reclaim those parts of themselves they abandoned, and in doing so, be a more true and complete version of themselves.

You might be thinking, "Who is this Harry Potter girl, and what is she doing speaking at the UN?" And, it's a really good question. I've been asking myself the same thing. All I know is that I care about this problem, and I want to make it better. And, having seen what

I've seen, and given the chance, I feel it is my responsibility to say something. Statesman Edmund Burke said, "All that is needed for the forces of evil to triumph is for good men and women to do nothing."

In my nervousness for this speech and in my moments of doubt, I told myself firmly, "If not me, who? If not now, when?" If you have similar doubts when opportunities are presented to you, I hope those words will be helpful. Because the reality is that if we do nothing, it will take seventy-five years, or for me to be nearly 100, before women can expect to be paid the same as men for the same work. 15.5 million girls will be married in the next 16 years as children. And at current rates, it won't be until 2086 before all rural African girls can have a secondary education.

If you believe in equality, you might be one of those inadvertent feminists that I spoke of earlier, and for this, I applaud you. We are struggling for a uniting word, but the good news is, we have a uniting movement. It is called HeForShe. I invite you to step forward, to be seen and to ask yourself, "If not me, who? If not now, when?"

Thank you very, very much.